

แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ดูเชษฐ์ เรือนก้อน* ศิริวิมล ใจงาม** บุญรักษ์ ตันท์เจริญรัตน์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ใน 5 ด้าน รายการที่มีการปฏิบัติค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายของแต่ละด้านคือ การศึกษาผลการดำเนินการจัดการศึกษาในภาคเรียนก่อนทำการการสอนในภาคเรียนต่อไป การให้ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน การใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสำหรับฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติ ต่าง ๆ การใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนให้คะแนนตนเอง และครูนำผลสรุปของการเรียนรู้ไปเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อขอรับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อไป

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จากการสังเคราะห์ผลการนำเสนอของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ โรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ และครูควรยึดหลักการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย ควรมีการจัดโครงการในการอบรมในด้านการพัฒนาครูในด้านการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและขยายผลให้ครูได้รับความรู้ทั้งโรงเรียน สำหรับครูผู้สอนควรเอาใจใส่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้มากขึ้น และทำการสรุปผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการเรียนรู้/ สภาพการจัดการเรียนรู้/ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้/ โรงเรียนแกนนำ

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2555

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ที่ปรึกษา

*** รองศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ที่ปรึกษา

Operational Guidelines to Learning for Students with Learning Disabilities in Leading Mainstreaming School Under the Office of Phitsanulok Educational Service Area 3

Suchet Rueankon* Siriwimon Jai-Ngam** Boonruk Tonjaruenrat***

Abstract

This research aimed to study and find learning guidelines for students with learning disabilities in leading mainstreaming school under the Office of Phitsanulok Education Service Area 3. The population used in the study were school administrators, teachers and special education teachers. The tools used in the study were a questionnaire and in-depth interviews about learning for children with learning disabilities. Data were analyzed with average standard deviation, and content analysis.

The results showed that

1. Conditions for learning. For children with learning disabilities in the leading mainstream in school in 5 areas, items with the lowest average rank of each side were as follows: Studying the result of educational performance management in the semester prior to student teaching next semester. Providing the source of information for the students to learn Using various computer technologies for training and Practicing various methods of learning by the students from their own evaluation. And teachers to learn to write a summary of the individual education plan for the next media services facilities.

2. Approach to learning. For children who have learning disabilities in the leading mainstream school, a synthesis of the specialists' presentation suggested that the school should make it a school policy. setup a learning network. Teachers and students should adhere to the principle of evaluation diversity. There should be a program for training teachers in the development of the learning results of learners and individual education plan and expand every teacher's knowledge. Teachers should be more caring for children with learning disabilities and make a summary of the learning of individual students.

Keywords: Approach to learning/ Conditions for learning/ Children with learning disabilities/ Leading Mainstreaming School

* Student in Master of Education degree in Special Education program, Pibulsongkram Rajabhat University, 2012.

** Assistant Professor in Faculty of Education in Pibulsongkram Rajabhat University, Advisor.

*** Associate Professor in Faculty of Education in Pibulsongkram Rajabhat University, Advisor.

บทนำ

ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กอย่างกว้างขวาง เพราะตระหนักว่าเด็กคือทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของประเทศชาติ โดยเริ่มให้ความสนใจพัฒนาการศึกษาให้แก่เด็ก ตั้งแต่ระดับปฐมวัยที่มีความต้องการปกติ รวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 วรรคสอง กำหนดว่า “การจัดการเรียนรู้สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” สำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา (2547: 7)

การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นวิธีการที่นำมาเพื่อช่วยให้เด็กพิการ ได้มีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ตามแนวคิดของนักการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ปัญหาทางการเรียนรู้เป็นความบกพร่องที่ซ่อนเร้น (hidden disability) นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เมื่ออยู่ในชั้นเรียน ซึ่งถ้าคุณครูจะมีลักษณะเหมือนเด็กทั่วไป แต่มักพบว่านักเรียนบางคนมีความยุ่งยากในการเรียนรู้บางเรื่อง เช่น อ่านหนังสือไม่ออก จับใจความไม่ได้ เขียนสะกดคำไม่ได้ หรือไม่สามารถคิดคำนวณได้ ทั้ง ๆ ที่สติปัญญาที่ดูปกติเช่นเดียวกับเด็กทั่วไปในชั้นเรียนเดียวกัน อีกทั้งบางคนอาจฉลาด แต่แม้ว่าครูผู้สอนจะได้พยายามจัดการเรียนการสอนอย่างดีแล้ว ก็ยังพบว่าการเรียนรู้ของนักเรียนไม่พัฒนาขึ้นเท่าไร

แนวทางการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เจเนท เลอร์นเนอร์ กล่าวว่า ไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งหรือเทคนิคใดเทคนิคหนึ่งของการสอนที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับเด็กทุกคน (Lerner J.W. 2003 อ้างในดารณี สักดิ์ศิริผล (2549: 5) เนื่องจากปัญหาทางการเรียนรู้นั้นมีหลายลักษณะ ได้แก่ ปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ (เบญจพร ปัญญาขง. 2545: 4; ศรียา นิยมธรรม. 2551: 13 – 15; ผดุง อารยะวิญญม. 2542: 115; ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2543: 101; ศิริวิมล ใจงาม; 2549: 41) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีวิธีสอนหลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กแต่ละบุคคล

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหากลุ่มเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD: Learning Disabilities) ในปีการศึกษา 2552 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 481 คน จากโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม 31 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 29 โรงเรียน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน และโรงเรียนเครือข่าย 43 โรงเรียน รวม 74 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 193 โรงเรียน (ข้อมูลการขอคู่มือทางการศึกษาจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต การศึกษา 7 ปีการศึกษา 2552) จะเห็นได้ว่านับวันเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการที่ไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเป็นประจำทุกปี ในฐานะเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม และคณะกรรมการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง ส่วนมากยังขาดความรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้

สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเด็กปกติอย่างมาก พฤติกรรมหรือลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กประเภทนี้ยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อย่างจริงจังต่อไป

กรอบแนวคิด

ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำหรือสำรวจความต้องการ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านการสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เป็น 2 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 29 คน ครูการศึกษาพิเศษ 29 คน และครูผู้สอน 268 คน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ได้แก่ ครูผู้สอน เลือกโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรแต่ละ โรงเรียน พิสนุ พงศรี(2552: 108) จากครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จากทั้งหมด 29 โรงเรียน จำนวน 286 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยประเมินสภาพการจัดการเรียนรู้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำหรือสำรวจความต้องการ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านการสรุปและนำไปประยุกต์ใช้ แบบสอบถามมีดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) ข้อคำถามตั้งแต่ .67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) เท่ากับ .78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อและขอหนังสือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด และส่งแบบสอบถามผ่านผู้อำนวยการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 โรงเรียน และติดต่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ สภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายระดับการปฏิบัติและปัญหาที่พบ

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 2 ปี และประสบความสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 3 ปี และประสบความสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือเขตการศึกษา รวมจำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำผลของการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มาเป็นกรอบแนวคิดในการสนทนากลุ่ม โดยครอบคลุมเนื้อหาตามหลักการการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำหรือสำรวจความต้องการ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านการสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญที่จะสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นขอหนังสือแนะนำจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก ไปถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอเชิญร่วมการสัมภาษณ์เชิงลึก และดำเนินการการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกการบันทึกเสียง ผู้วิจัยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างก่อนการสัมภาษณ์เชิงลึก และในการบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกการสัมภาษณ์เชิงลึกได้มีผู้ช่วยผู้วิจัยร่วมด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่มีความหมายเหมือนกันมาจัดอยู่ประเภทเดียวกัน พร้อมทั้งสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีดังนี้

1.1 ด้านการนำหรือสำรวจความต้องการในภาพรวมทั้งหมดมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูการศึกษาพิเศษเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้เรียนขณะที่อยู่บ้าน การศึกษาผลการดำเนินการจัดการศึกษาสาระภาษาไทยและสำรวจผลการเรียนคณิตศาสตร์ในภาคเรียนก่อนหน้าที่จะเข้ามาเรียนการสอนในภาคเรียนปัจจุบัน และครูมีการสรุปผลการดำเนินการศึกษาสำรวจพฤติกรรมผู้เรียน สรุปผลอย่างเป็นระบบ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายคือ การศึกษาผลการดำเนินการจัดการศึกษาการเรียนสาระการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในภาคเรียนก่อนหน้าที่จะเข้ามาเรียนการสอนในภาคเรียนปัจจุบัน

1.2 ด้านการเตรียมการในภาพรวมทั้งหมดยุติผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยคือ การให้ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าและวิธีการจูงใจให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายคือ การให้ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.3 ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในภาพรวมทั้งหมดยุติผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยและมีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายคือ การใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสำหรับฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติต่าง ๆ

1.4 ด้านการประเมินผล ในภาพรวมทั้งหมดยุติผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยคือ ครูประเมินผลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอนแต่ละครั้ง ครูใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้โดยการตอบคำถามในแบบทดสอบ การให้ลงมือปฏิบัติตามคำสั่งและการให้ผู้เรียนให้คะแนนตนเอง ครูประเมินผลการจัดการศึกษาครอบคลุมด้านความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะและกระบวนการจากการปฏิบัติ ครูประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายคือ ครูใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยการให้ผู้เรียนให้คะแนนตนเอง

1.5 ด้านการสรุปและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในภาพรวมทั้งหมดยุติผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยคือ ครูมีการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEPX) ระดับการเรียนรู้และรายงานต่อผู้บริหาร โรงเรียนและสรุปผลการเรียนรู้ขึ้นในการส่งต่อ ายงานเชิงตัวเลข เพื่อเป็นประโยชน์หรือระดับความสามารถของผู้เรียนเชิงบรรยายประกอบการความต้องการพัฒนาการเรียนรู้และการวางแผนการจัดการเรียนรู้อุทิศระหับปัญหาที่ต่อไป จัดทำนวัตกรรมเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลสรุปของการเรียนรู้ไปเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อขอรับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อไป สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำลำดับสุดท้ายคือ ครูนำผลสรุปของการเรียนรู้ไปเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อขอรับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อไป

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จากการสังเคราะห์ผลการนำเสนอของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ โรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน สร้างเครือข่ายทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ควรมีการจัดโครงการในการอบรมในด้านการพัฒนาครูในด้านการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและขยายผลให้ครูได้รับความรู้ทั้งโรงเรียน สำหรับครูผู้สอนควรเอาใจใส่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้มาก และมองเห็นคุณค่าของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนที่หลากหลาย และควรสรุปผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลทุกภาคเรียนและทุกปีการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการนำหรือสำรวจความต้องการ จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า ครูผู้สอนศึกษาผลการดำเนินการจัดการศึกษาในภาคเรียนก่อนหน้าที่จะเข้ามารับผิดชอบการสอนในภาคเรียนปัจจุบันยังมีระดับการปฏิบัติที่น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญต่อการความต้องการของผู้เรียน และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิวรรณ อิมสมบุญ (2545) ที่พบว่า การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมยังดำเนินการน้อย เพราะการขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองจึงทำให้การดำเนินงานได้รับผลกระทบไปด้วยซึ่งพิชัย ศรีศัลักษณ์ (2545) ได้แนะนำว่า ครูต้องเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน ต้องดำเนินการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อค้นหาความถนัดความต้องการและความสามารถพิเศษ และนำข้อมูลที่ได้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางให้สร้างความตระหนักและความเข้าใจให้ครูเห็นประโยชน์ของการสำรวจหรือการค้นหาคะแนนหรือจุดบกพร่องของการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ครูที่รับผิดชอบควรมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมการสอนต่อไป ซึ่งควรประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ การพัฒนาด้านที่ควรปรับปรุงส่งเสริมแก้ไขจุดอ่อนจุดแข็ง ปัญหาทางการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเสี่ยงของเด็กที่เราจะต้องเข้าไปรับผิดชอบซึ่งอาจมาจากการส่งต่อจากชั้นที่ผ่านมา หรือสอบถามข้อมูลจากครูสอนคนที่ผ่านมารายละเอียดข้อมูลที่วางแผนเตรียมการสอนในภาคเรียนต่อไป และควรมีการเชื่อมต่อ การส่งต่อ การเปลี่ยนผ่าน ข้อมูลพื้นฐานแผนการพัฒนาตัวผู้เรียน ผลการพัฒนา กระบวนการดำเนินงาน สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการประเมินผลเป็นสิ่งที่สำคัญในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) ต้องกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนสร้างเครือข่ายทำความเข้าใจกับครูผู้สอน

2. ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมพบว่า การให้ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ยังมีระดับการปฏิบัติที่น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทั้งวิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ อื่นๆนอกจากในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมฤดี ชันดีประกอบ (2551) ที่พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วมมีปัญหเพิ่มเติมที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียนไม่สนใจเรียน เรียนไม่ทันเพื่อนครูไม่ศึกษาหลักสูตร ครูไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สอนซ่อมเสริมไม่ต่อเนื่อง ห้องเรียนไม่เพียงพอ บรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน สื่อไม่เพียงพอ งบประมาณน้อย ครูไม่มีความรู้ในการใช้สื่อ ซึ่งผดุง อารยะวิญญู (2544: 47-48) ได้เสนอแนะว่าสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จัดไว้ในห้องเสริมวิชาการอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการให้บริการ ถ้าเป็นการให้บริการเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะประเภท เช่น บริการเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาประเภทเดียว สิ่งที่อยู่ในห้องเสริมวิชาการควรเป็นสิ่งที่ช่วยด้านการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเท่านั้น ถ้าห้องเสริมวิชาการถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการเด็กหลายประเภท สิ่งที่จะบรรจุไว้ในห้องเสริมวิชาการควรสอดคล้องกับความต้องการของเด็กหลายประเภท

3. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากข้อมูลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่าครูใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี สำหรับฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ยังมีระดับการปฏิบัติที่น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีอายุมากแล้วเข้าข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิ์จะเข้าร่วมมาตรการเกษียณก่อนอายุ ไปถึงประมาณ 2553 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ขาดความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพน พิวแก้ว (2548) สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางให้ครูควรได้รับการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี สำหรับฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจากการอบรม การฝึกฝนจากคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีอย่างทันสมัยจากการสนับสนุนของโรงเรียน

4. ด้านการประเมินผล จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า ครูใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยการให้ผู้เรียนให้คะแนนตนเอง ยังมีระดับการปฏิบัติที่น้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการวัดผลประเมินผล สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเนตรทิพย์ เจริญวัย (246: 91 – 93) ที่พบว่าบุคลากรที่จัดการศึกษาในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติขาดความรู้และทักษะในเรื่องการวัดและประเมินผลเด็กพิเศษแต่ละประเภทและสอดคล้องกับ เจษฎาภรณ์ แก่นนาคำ (2545) ที่พบว่าปัญหาในการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ คือ ขาดความรู้และประสบการณ์ ด้านการวัดผลและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและกรมวิชาการ (2545: 16 – 21) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งในด้านความรู้ ความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัย ศรีศักยพันธ์ (2545) ที่กล่าวว่าครูควรสร้างเจตคติที่ดีกับวิชาที่เรียนทุกวันให้กับนักเรียนและประเมินผลทุกระยะเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ยึดหลักการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย และการประเมินตนเอง เพื่อเปรียบเทียบ แนวคิดและอาจกำหนดการประเมินผลงานตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลงานก็ได้ ครูต้องหาวิธีการที่จะทำให้เด็กประเมินตนเองอย่างไร ควรใช้เทคนิควิธีการง่ายๆ เช่น การอ่าน อาจให้เด็กไปหาหนังสือมาอ่านให้ฟัง ครูอย่าไปกำหนดหนังสือเอง ถ้าเด็กอ่านไม่ได้จะเกิดปมด้อย เมื่อเกิดปมด้อยแล้วจะทำให้เด็กหลีกเลี่ยงไม่ให้ความร่วมมือกับครูอีกต่อไป เพราะกลัวเพื่อนดูถูก หัวเราะเยาะในห้องสมุดก็ควรให้เด็กได้เลือกหนังสือตามความต้องการอ่านเอง เป็นต้น และควรให้เด็กประเมินผลงานโดยการเปรียบเทียบคะแนนครั้งก่อนกับครั้งหลัง โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะและควรทำบทเรียนสำเร็จรูป (E-Learning) ประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าตนเองและมีแบบฝึกหัดให้เด็กทำในแต่ละบทเรียน พร้อมมีเฉลยให้เด็กสามารถตรวจสอบผลงานของตนเองทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และมีเกณฑ์การให้คะแนนหรือกำหนดคะแนนของแบบฝึกหัดนั้นๆ ไว้ด้วย

5. ด้านการสรุปและนำไปประยุกต์ใช้ จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่าครูนำผลสรุปของการเรียนรู้ไปเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อขอรับสื่อ บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่อไป ยังมีระดับการปฏิบัติที่น้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ตั้งวัตถุประสงค์การสอนที่เหมาะสม ไม่สรุปผลการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูมีภาระงานมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ คิ้วทรัพย์ (2551: 116) ที่พบว่าปัญหาในการจัดการเรียนการสอนคือครูยังไม่มั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและภาระงานของครูมีมาก ไม่สามารถดูแลการเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนควรเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เขียนแผนการสอนรายบุคคล เขียนคำร้องขอรับสื่อ บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของแต่ละบุคคล และควรสรุปผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละภาคเรียน แต่ละปีการศึกษา เพื่อความสอดคล้องเหมาะสมและเอื้อต่อการส่งต่อ การแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาต่อไป ควรมีการจัดโครงการในการอบรมในด้านการพัฒนาครูในด้านการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและขยายผลให้ครูได้รับความรู้ทั้งโรงเรียน เพื่อการนำผลสู่ผู้เรียนอย่างเต็มระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนควรกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) การเชื่อมต่อ การส่งต่อ การเปลี่ยนผ่านข้อมูลพื้นฐาน แผนการพัฒนาผู้เรียน ผลการพัฒนา กระบวนการ

ดำเนินงาน สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินผล ควรจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้แต่ละคน ได้ใช้ใช้ได้สะดวก และมีอย่างเพียงพอ

2. ครูควรได้รับการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสำหรับฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมและโรงเรียนเรียนร่วมทุกระดับ เพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยผลกระทบการสอบระดับชาติ (O – Net) ที่มีต่อการวัดผลประเมินผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามสภาพที่แท้จริงหรือไม่ อย่างไร

รายการอ้างอิง

- คนอง วังฝ้ายแก้ว. (2545). การศึกษาการเรียนรู้และการรับรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้งานจริงในวิชานวัตกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบริหารกิจการคณะสงฆ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา. พะเยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.
- เจษฎาภรณ์ แก่นนาคำ. (2545). การศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาในการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2549). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิพน พิวกแก้ว. (2548). การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เนตรทิพย์ เจริญวัย. (2546). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา . นครราชสีมา: วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เบญจพร ปัญญาขง. (2545). คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- เปรมฤดี ขันดีประกอบ. (2551). การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใน
โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต: มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : บริษัท ร้าไทยเพรส
จำกัด.
- _____. (2544). เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชัย ศรีศัลักษณ์. (2545). แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้มาตรฐาน .
ปริญญานิพนธ์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริวิมล ใจงาม. (2549). การศึกษาพิเศษ Special Education. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม.
- ศรียา นิยมธรรม. (2551). สร้างปมเด่นเสริมปมด้อย. กรุงเทพฯ : บริษัท ร้าไทยเพรส จำกัด.
- ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543). ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี ปัญหาการเรียนที่แก้ไขได้. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สุทธวิพรรณ ยิ้มสมบุญ. (2545). แนวทางการบริหารงานโรงเรียนที่มีการจัดชั้นเรียนร่วมระดับประถมศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก พิษณุโลก. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ). พิษณุโลก:
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อมรรัตน์ ด้วยทรัพย์. (2551). การพัฒนาความสามารถทางการหาร สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการสอนการหาร. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การศึกษาพิเศษ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
